

HANDBOEK ONDERWIJSKWALITEIT

TAALBELEID

Versie 2025

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	3
2 Uitgangspunten, betrokkenen en taken	3
2.1 Uitgangspunten.....	3
2.2 Betrokkenen en verantwoordelijkheden	5
3 Kwaliteitseisen	5
3.1 Kwaliteitseisen taalbeleid geconcretiseerd voor studenten.....	6
3.1.1 Studenten in Nederlandstalige opleidingen.....	6
3.1.2 Studenten in Engelstalige opleidingen.....	8
3.2 Kwaliteitseisen taalbeleid geconcretiseerd voor medewerkers	9
3.2.1 Voor Ondersteunend personeel (OBP)	9
3.2.2 Voor wetenschappelijk personeel.....	9
3.3 Kwaliteitseisen voor deelname aan besturen, vergaderingen en overleggen en communicatie van (centrale) beleidsstukken	10
3.4 Kwaliteitseisen voor Informeel taalgebruik	11
3.5 Kwaliteitseisen aan Nederlands of Engels als instructietaal van opleidingen.....	11
3.6 Overige kwaliteitseisen op het niveau van de opleiding	11
4 Bijlagen	13

1 INLEIDING

Het taalbeleid van de VU ondersteunt de onderwijskwaliteit, diversiteit en internationale gemeenschap van de VU. De rationale van taalbeleid is vastgesteld door het College van Bestuur in maart 2018. Uitgangspunten voor het taalbeleid van de VU komen voort uit het Instellingsplan VU 2015-2020. Dit hoofdstuk in het handboek onderwijskwaliteit beschrijft de doelstellingen, de uitgangspunten, de betrokkenen en de taken, evenals de kwaliteitseisen en aanbevelingen.

Voorliggend hoofdstuk is geactualiseerd in 2024, zonder dat het beleid gewijzigd is. In 2022 is de [VU Taalstrategie](#) vastgesteld. Deze heeft de uitgangspunten van het taalbeleid uit 2019 als basis, maar met een bredere focus op diversiteit en inclusiviteit. Zie ook de inleiding van de VU Taalstrategie voor de relatie tussen het taalbeleid en de VU Taalstrategie. Het VU Taalbeleid zal worden herijkt, afhankelijk van eisen die zullen volgen uit het hangende ‘wetsvoorstel internationalisering in balans’¹.

Leeswijzer

De uitgangspunten van het taalbeleid worden toegelicht in paragraaf van dit hoofdstuk. Daar worden ook de verantwoordelijkheden die de verschillende actoren hebben bij het taalbeleid geëxpliciteerd.

Per doelgroep (studenten, docenten, obp/bedrijfsvoering) zijn in paragraaf 3 van dit hoofdstuk uitgangspunten voor het taalbeleid en de eisen en verwachtingen die de VU stelt aan de taalvaardigheid geformuleerd. Naast de formele eisen om bijvoorbeeld te mogen doceren (C1-niveau) of in te stromen in een opleiding (vwo-niveau), verwacht de VU dat studenten en medewerkers ook de andere taal op een (lager) niveau beheersen.

2 UITGANGSPUNTEN, BETROKKENEN EN TAKEN

2.1 UITGANGSPUNTEN

Inclusief taalbeleid met taaldiversiteit als verrijking

De VU is een diverse internationale gemeenschap. Taal is een belangrijke dimensie van de diversiteit die we rijk zijn en die we omarmen. De VU hanteert een verbindend taalbeleid waarbij een cultuur die op inclusie is gericht voorop staat: het doel van het taalbeleid is om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen. Elkaars taal verstaan is een essentiële factor om effectief samen te leren, te werken en te communiceren. Van de ruim 50 moedertalen die studenten en medewerkers samen spreken gebruikt de VU zowel het Nederlands als Engels als primaire contacttalen.

Bij informeel taalgebruik verwacht de VU verwelkomend gedrag naar de ander, ook wanneer deze een andere taal spreekt dan de eigen moedertaal. Van niet-Nederlandstalige docenten en studenten wordt verwacht dat zij een bepaald niveau Nederlands leren, net zoals van niet-Engelstaligen verwacht wordt dat zij de Engelste taal een bepaald niveau beheersen.

Tweetalige universiteit

¹ Op het moment van schrijven wacht deze op behandeling in de Tweede Kamer

Algemeen bepalend voor het taalbeleid van de VU is dat we een tweetalige universiteit zijn, terwijl de administratieve taal van de VU Nederlands blijft. Tweetaligheid betekent niet dat alles in het Nederlands en Engels gaat of moet, maar dat er een gemotiveerde keuze voor een taal (of soms twee talen) wordt gemaakt. Twee talen (Nederlands en Engels) worden dus naast elkaar gebruikt.

Dit maakt flexibel taalgebruik binnen de VU gemeenschap mogelijk, waarbij deelnemers Nederlands of Engels kunnen spreken, en ervan uitgaan dat andere deelnemers begrijpen wat ze zeggen.

De VU kiest niet voor alles Engelstalig of alles Engelstalig en Nederlandstalig. Er wordt alleen voor twee talen gekozen (bijvoorbeeld documenten en communicatie-uitingen in het Nederlands én Engels) waar dat echt nodig is en een duidelijke meerwaarde heeft, bijvoorbeeld centrale regelingen voor studenten of de bewegwijzering op de VU Campus. Op deze manier ondersteunt het taalbeleid onze campusuniversiteit als ontmoetingsplaats voor mensen met een verscheidenheid aan nationaliteiten.

Gemotiveerde keuze voor taal

Bij deze tweetalige strategie is de gebruikte taal (Engels of Nederlands) afhankelijk van waar iemand zich bevindt en wordt de keuze gemaakt o.b.v. inhoudelijke overwegingen en op het niveau waar dat het beste past: de opleiding, de dienst, de afdeling, het gremium. Voor studenten en docerende staf is de voertaal van de opleiding een belangrijke factor, maar ook daar speelt de omgeving een rol. Een opleiding is onderdeel van een faculteit waar ook andere Nederlands- of Engelstalige opleidingen, docenten, studenten zijn. De omgeving van de opleiding speelt ook een rol. Daarbij heeft een Nederlandstalige opleiding vaak ook Engelstalige programmaonderdelen, uitwisselingsmogelijkheden, Engelstalige literatuur, Engelstalige doorstroommogelijkheden etc.

De VU regelt niet in detail welke taal wanneer gebruikt wordt in woord en geschrift. Het is de verantwoordelijkheid van de eenheden om dit binnen de kaders van het Taalbeleid verder uit te werken.

Mixed classroom

Het taalbeleid VU ondersteunt het onderwijsconcept 'mixed classroom', waarbij diversiteit in nationaliteit, culturele achtergrond en taal belangrijke dimensies zijn. In Engelstalige opleidingen biedt het curriculum een internationaal en intercultureel perspectief, en de aanwezigheid van zowel Nederlandse als buitenlandse studenten zorgt ervoor dat studenten leren omgaan en samenwerken met studenten uit andere landen en culturen. Zie ook het [Hoofdstuk 'Internationalisering'](#).

Taalvaardigheid is belangrijke kwaliteitseis

De VU ziet taalvaardigheid van studenten en medewerkers in het Nederlands en in het Engels als belangrijke kwaliteitseis voor het onderwijs (en onderzoek) en stelt daarom ingangseisen en uitstroomseisen (leerresultaten) aan de taalvaardigheden van studenten in het Nederlands en Engels, en kwaliteitseisen aan taalvaardigheid van medewerkers. Zie hiervoor verder paragraaf 3 over de kwaliteitseisen die de VU aan de diverse doelgroepen stelt.

Gelijkwaardigheid in verwachtingen ten aanzien van taal en de ondersteuning daarvan

De VU behandelt Nederlandstalige en Engelstalige opleidingen gelijk. Dat geldt evenzeer voor het toetsen van de taalvaardigheid van studenten en personeel met een al dan niet Nederlandstalige achtergrond. Dit krijgt vorm in eisen en verwachtingen t.a.v. taalvaardigheid, het toetsen ervan en ondersteuning.

2.2 BETROKKENEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Hieronder zijn de verantwoordelijkheden die de verschillende actoren hebben bij het taalbeleid geëxpliciteerd.

ACTOR	VERANTWOORDELIJKHEID
College van Bestuur	Vaststellen Taalbeleid VU Toezien op en faciliteren implementatie Taalbeleid VU
Faculteiten	In aannamebeleid tweetaligheid expliciteren Toetsen en faciliteren taalvaardigheidsniveau docenten Er op toezien dat opleidingen ingangseisen, leerresultaten en leerlijnen inrichten conform de geformuleerde taaleisen voor studenten
Opleidingen	Taal- en communicatievaardigheden studenten opnemen in leerresultaten en curriculum (leerlijnen en vakken) Taalvaardigheden docenten bewaken
Studenten	Voldoen aan ingangseisen en indien niet: bijspijkeren Uitstroomseisen zijn verwerkt in de leerresultaten
Facultaire studieverenigingen	Ervoor zorgen dat de meeste (sociale) activiteiten inclusief zijn wat betreft taal.
Docenten	Voldoen aan eisen wat betreft Taalniveau – bijspijkeren indien nodig Studenten feedback geven op taalvaardigheden
Diensten	In aannamebeleid tweetaligheid expliciteren Vaststellen normen taalbeheersing ondersteuners, indien nodig opleiding faciliteren. Vaststellen op basis van uitgangspunten Taalbeleid VU welke communicatie-uitingen van de eigen Dienst in welke taal beschikbaar moeten zijn.
Ondersteunend personeel	Voldoen aan normen wat betreft gewenste taalniveau – bijspijkeren indien nodig. Mogelijk maken dat iedereen wat betreft taal mee kan doen.

3 KWALITEITSEISEN

In het taalbeleid wordt een onderscheid gemaakt naar doelgroepen binnen de universitaire gemeenschap:

1. Studenten (zie 3.1)
 - a. In Nederlandstalige opleidingen of trajecten
 - b. In Engelstalige opleidingen of trajecten
2. Medewerkers (zie 3.2)
 - a. WP: docenten en onderzoekers
 - b. OBP: ondersteunend personeel, bedrijfsvoering

Daarnaast stelt de VU kwaliteitseisen aan:

- Deelname aan besturen en overleggen (zie 3.3);
- Informeel taalgebruik (3.4);
- Instructietaal van opleidingen (3.5);
- Overige eisen op het niveau van de opleiding (3.6).

De kwaliteitseisen voor de doelgroepen zijn geformuleerd in termen van eisen of normen waaraan de beheersing van de taalvaardigheid van studenten en medewerkers moet voldoen of handreikingen voor de taal waarin stukken en communicatie-uitingen geschreven en overleggen gevoerd worden (Nederlands, Engels of beide). Taalvaardigheden die worden vereist, worden getoetst en er worden maatregelen aan verbonden. De faculteit kan in individuele gevallen besluiten af te zien van de gestelde eisen, mits goed gemotiveerd (*comply or explain*). Soms verwacht de VU dat een bepaald taalniveau gerealiseerd is of wordt, zonder dat dit een harde eis is. In die gevallen wordt niet getoetst en worden er geen verplichte maatregelen aan verbonden. Het is dan aan de docent, student of ondersteuner om aan deze verwachtingen te voldoen.

3.1 KWALITEITSEISEN TAALBELEID GECONCRETISEERD VOOR STUDENTEN

Taaleisen zijn onderdeel van de toelatingseisen van opleidingen. De VU definieert het standaard minimumniveau van de taaleisen voor zowel Nederlandstalige en Engelstalige opleidingen en voor vrijstellingen in het model OER.

- Voor **bacheloropleidingen** is de standaard leidend, uitgezonderd selectieve opleidingen op basis van een bijzonder kenmerk van de NVAO.
- Voor **masteropleidingen** kunnen faculteiten per opleiding besluiten om hogere taaleisen te hanteren dan het standaard minimumniveau, indien dit noodzakelijk is om de opleiding met succes te doorlopen. SOZ vervult een adviserende rol (International Mobility voor Engelstalige opleidingen / trajecten, Onderwijsbeleid- en Advies voor Nederlandstalige opleidingen / trajecten).

3.1.1 STUDENTEN IN NEDERLANDSTALIGE OPLEIDINGEN

a. Instroomniveau Nederlandstalige bacheloropleiding

Eis:

- Ingangseis: Nederlands en Engels op vwo-niveau. De methoden waarmee het niveau kan worden aangetoond staan vermeld in de model OER.
- Taaltoets Nederlands voor studenten van alle Nederlandstalige bacheloropleidingen in het eerste jaar. De taaltoets heeft een signalerende functie, bij een lage score op de toets moeten studenten een bijspijkerkursus volgen om te voorkomen dat hun studiesucces wordt belemmerd door een te lage taalvaardigheid.

Verwachting:

- Van studenten die niet op basis van een vwo diploma worden toegelaten (maar o.a. op basis van Staatsexamen NT2 programma II) verwacht de VU dat zij aan het einde van bachelorjaar 1 op C1-niveau komen. Hiervoor biedt de VU remediërend onderwijs aan.

b. Instroomniveau Nederlandstalige masteropleiding

Eis:

- We eisen Nederlands op het niveau van een wo-bachelordiploma. De methoden waarmee het niveau kan worden aangetoond staan vermeld in de model OER.

Verwachting:

- We verwachten dat het niveau van het Nederlands van de studenten die een bachelordiploma hebben afgerond hoger door het onderwijs in de bachelor hoger is dan vwo-niveau Nederlands of Staatsexamen NT2.
- Bij een groot aantal opleidingen kunnen hbo-bachelorgediplomeerden via een schakelprogramma van meestal 30 EC (premasterprogramma) instromen in een masteropleiding. Via de ingangseisen van de premaster of via aandacht voor (academische) taalvaardigheid in het premasterprogramma borgt de opleiding dat studenten die het schakelprogramma hebben afgerond voldoen aan de ingangseisen van de masteropleiding.

c. Uitstroomniveau Nederlandstalige bachelor- en masteropleidingen

“Communicatie” is onderdeel van de Dublin Descriptoren en maakt daarmee deel uit van de leerresultaten van alle (geaccrediteerde) opleidingen. Talige vaardigheden zijn veelal een middel om aan de leerresultaten voor communicatieve vaardigheden te voldoen. Opleidingen verschillen in de mate waarin talige en communicatieve vaardigheden zijn opgenomen in de leerresultaten. In bijlage 1 is de notitie ‘Taalvaardigheid, communicatieve vaardigheid: toelatingseisen, uitstroomeisen, doorlopende leerlijnen’ opgenomen. In deze notitie wordt een onderscheid gemaakt tussen talige vaardigheden en communicatieve vaardigheden.

Leerresultaten en leerdoelen taalvaardigheid

Het taalbeleid VU geeft criteria waaraan de leerresultaten wat betreft taalcompetenties Nederlands en Engels moeten voldoen. In bijlage 2 is als handreiking een voorbeeld van een eindterm Communicatieve vaardigheden Engels opgenomen, met daarin heel specifieke formuleringen van deelcompetenties. Het vaststellen van de leerresultaten is uiteraard aan de opleidingen. Opleidingen formuleren aan de hand van de handreiking met criteria (bijlage 2) leerresultaten en/of leerdoelen op het gebied van taal en communicatieve vaardigheden op het niveau van de opleiding. Als taalcompetenties deel uitmaken van de leerresultaten, moeten deze expliciet worden opgenomen in een leerlijn en in de toetsing. Dit betekent ook dat docenten ondersteund moeten worden om feedback te geven op taal.

Afhankelijk van de specifieke invulling van de leerresultaten, moet de opleiding laten zien welke leerlijnen of vakken zij aanbiedt op weg naar de eindterm. Dat kan door een specifiek vak in het programma op te nemen (bijvoorbeeld op het gebied van Academisch Engels of Academisch schrijven), maar dat kan ook heel goed door onderwijs in communicatieve vaardigheden te integreren in het vakinhoudelijke onderwijs (CLIL, content and language integrated learning). In dat laatste geval ligt het voor de hand dat er voor vakinhoudelijke programmaonderdelen ook leerdoelen op het gebied van communicatieve vaardigheden worden geformuleerd. In bijlage 2 staan ook voorbeelden van leerdoelen Communicatieve vaardigheden Engels voor afzonderlijke vakken, als handreiking.

3.1.2 STUDENTEN IN ENGELSTALIGE OPLEIDINGEN

Zowel studenten met een Nederlandse vooropleiding als met een internationale vooropleiding melden zich aan voor Engelstalige opleidingen. Voor zowel de bachelor als de master geldt dat studenten die geen vwo diploma hebben, een door de VU goedgekeurde Engelse taaltoets dienen te maken om aan een vooraf bepaald minimumniveau te voldoen. De minimum taaleisen en geaccepteerde toetsen zijn vastgelegd in de [Gedragscode Internationale Student in het Nederlands Hoger Onderwijs](#). De VU stelt hogere eisen aan het niveau Engels bij toelating dan de minimeisen in de gedragscode. De VU stelt studenten vrij van de taaltoets, indien deze de toelating gevende vooropleiding heeft afgelegd in een aantal Engelstalige landen (Canada, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Australië of Nieuw-Zeeland) of die een International Baccalaureate of een European Baccalaureate diploma hebben.

a. Instroomniveau Engelstalige bacheloropleiding

Eis:

- Ingangseis: vwo-diploma (Engels op vwo-niveau) of equivalent.
- De methoden en bijbehorende scores waarmee het niveau kan worden aangetoond staan uitgewerkt in de model OER. Deze zijn hetzelfde voor alle opleidingen.
- Taaltoets Engels voor studenten van alle Engelstalige bacheloropleidingen in het eerste jaar. De taaltoets heeft een signalerende functie, bij een lage score op de toets moeten studenten een bijspijkercursus volgen om te voorkomen dat hun studiesucces wordt belemmerd door een te lage taalvaardigheid.

b. Instroomniveau Engelstalige masteropleiding

Eis:

- Er is een minimum standaard gegeven in het model OER (conform ingangseisen bachelor), faculteiten kunnen per opleiding hogere eisen stellen.
- De methoden en bijbehorende scores waarmee het niveau kan worden aangetoond staan uitgewerkt in de model OER. In de basis zijn dit een Nederlands of Europees bachelor- of masterdiploma of een minimale gespecificeerde score op een door de VU goedgekeurde Engelse taaltoets.

c. Uitstroomniveau Engelstalige bachelor- en masteropleiding

Naar analogie van wat hierboven beschreven staat bij het uitstroomniveau van de Nederlandstalige opleidingen, formuleren opleidingen aan de hand van de geformuleerde criteria die als handreiking zijn opgenomen in 2, de beoogde leerresultaten en leerdoelen voor (Nederlandstalige en) Engelstalige taalvaardigheden.

d. Uitstroomniveau Nederlands van Niet-Nederlandstalige studenten

Verwachting:

De VU verwacht van niet Nederlandstalige studenten in een Engelstalige bachelor dat zij na een aantal jaar het Nederlands op A2 niveau beheersen. Hiermee stimuleren we studenten in informele settings

uitwisseling binnen en buiten de VU gemeenschap mogelijk te maken. Motivatie om Nederlands te leren kan ook komen uit carriereperspectieven in Nederland. De VU faciliteert dit met o.a. cursusaanbod van VU-NT2.

3.2 KWALITEITSEISEN TAALBELEID GECONCRETISEERD VOOR MEDEWERKERS

Aannamebeleid

Het aannamebeleid is in lijn met de tweetaligheid van de universiteit. In communicatie naar nieuwe medewerkers geven we aan dat we een tweetalige universiteit zijn. In personeelsadvertenties is opgenomen dat nieuwe medewerkers bij voorkeur Nederlands en Engels beheersen.

Jaargesprek

Voor de huidige medewerkers dient scholing op het gebied van taalvaardigheden onderdeel te zijn van de afspraken in het jaargesprek.

Taalgebruik in overleg of gremia

De VU kiest voor een flexibele constructie van zogeheten ‘parallel’ taalgebruik of tweetaligheid, waarbij deelnemers Nederlands of Engels kunnen spreken, en ervan mogen uitgaan dat de andere deelnemers kunnen begrijpen wat ze zeggen. De VU gaat ervan uit dat leden van het orgaan ook elkaar stukken kunnen toelichten bij onduidelijkheden. We kiezen niet voor of Nederlands of Engels, we gaan niet alle stukken vertalen en er is in principe ook geen tolk nodig. We faciliteren medewerkers die hun taalvaardigheden willen verbeteren via scholingsafspraken in het reguliere personeelsbeleid.

3.2.1 VOOR ONDERSTEUNEND PERSONEEL (OBP)

Normen voor taalbeheersing obp

Normen voor taalbeheersing van het obp zijn afhankelijk van wat in de functie en bij de eenheid waar de medewerker werkt, wordt verwacht. De desbetreffende niveaus (universiteit, faculteit, dienst, afdeling, etc) bepalen welke aanstellingseisen en verwachtingen van toepassing zijn voor welke functies.

3.2.2 VOOR WETENSCHAPPELIJK PERSONEEL

Taalvaardigheidseisen docenten

Voor docenten gelden de volgende eisen aan taalvaardigheid:

- wp dat doceert in Nederlandstalige opleiding of vakken: minimaal C1-niveau Nederlands
- wp dat doceert in Engelstalige opleiding of vakken: minimaal C1-niveau Engels

Daarnaast gelden de volgende verwachtingen:

- voor wp betrokken bij Nederlandstalige opleiding (niet in Nederlands docerend): lees- en luistervaardigheid minimaal B2 Nederlands;
- voor wp betrokken bij Engelstalige opleiding (niet in Engels docerend): lees- en luistervaardigheid minimaal B2 Engels.

Toetsing taalvaardigheidsniveau docenten

Het taalniveau van docenten wordt getoetst (uitgezonderd native speakers of docenten die bij een aanstelling elders aan de eis heeft voldaan). We toetsen het taalniveau van docenten bij voorkeur bij

aanstelling. Indien docenten niet aan het gewenste niveau voldoen, worden scholingsafspraken gemaakt.

Toetsing van het taalniveau van vaste staf (docenten en coördinatoren) vindt plaats via een specifieke toets voor deze doelgroep. Van juniordocenten en tutoren verwacht de VU ook dat zij aan het vereiste C1 niveau voldoen. Vanwege kleine aanstellingen en kortlopende contracten is het praktisch niet haalbaar deze groep op dezelfde manier te toetsen op hun taalvaardigheden. Bij kleine en/of tijdelijke aanstellingen wordt taalbeheersing genoemd als aanstellingseis en meegenomen in de sollicitatieprocedure.

De faculteit is verantwoordelijk voor het niveau van taalbeheersing van docenten en de toetsing van het taalniveau. Indien een docent niet slaagt voor de toets, biedt de faculteit een traject om op het vereiste niveau te komen. Het is aan de faculteit om te bepalen hoe een docent hiervoor gefaciliteerd wordt, binnen de grenzen van de cao (artikel 6.10).

Scholing en jaargesprek

Scholing op het gebied van taalvaardigheden maakt onderdeel uit van de afspraken in het jaargesprek.

Voor meer en de meest recente informatie over de vereisten en toetsing richten (toekomstige) medewerkers zich tot de facultaire afdeling HRM of de HRM Servicedesk.

3.3 KWALITEITSEISEN VOOR DEELNAME AAN BESTUREN, VERGADERINGEN EN OVERLEGGEN EN COMMUNICATIE VAN (CENTRALE) BELEIDSTUKKEN

Inclusiviteit in alle bestuurslagen

De VU ambieert inclusiviteit in alle bestuurslagen. Die inclusiviteit voor de een mag niet leiden tot exclusiviteit voor de ander, bijv. doordat alles in het Engels moet.

Voor medewerkers (WP én OBP) die deelnemen aan besturen, medezeggenschap en vergaderingen in taaldiverse groepen wordt verwacht dat zij zowel Nederlands als Engels passief op B2 niveau beheersen (luisteren, lezen), zodat zowel Nederlands als Engels gesproken en geschreven kan worden en de medewerker zich naar keuze in het Nederlands of Engels actief kan uitdrukken en ervan uit kan gaan dat de andere deelnemers kunnen begrijpen wat ze zeggen. Bij de start van overlegcycli of bij nieuwe deelnemers wordt de primaire taalkeuze geëxpliciteerd en wordt besproken hoe de groep ervoor zorgt dat alle deelnemers elkaar kunnen begrijpen. In de medezeggenschap geldt dit ook voor studenten.

De VU faciliteert medewerkers die hun taalvaardigheden willen verbeteren via scholingsafspraken in het reguliere personeelsbeleid.

Op opleidingsniveau is de contacttaal en schrijftaal in medezeggenschap, vergaderingen en overleggen logischerwijs gekoppeld aan de voertaal van de opleiding. Bij Nederlandstalige opleidingen is aandachtspunt dat daar veelal Engelstalige vakken of componenten zijn en ook anderstalige docenten betrokken kunnen zijn die zich actief in het Engels willen uitdrukken. Dit kan ook vice versa spelen.

Het wordt aan de desbetreffende niveaus (universiteit, faculteit, dienst, afdeling, etc) overgelaten om te bepalen of schriftelijke communicatie tweetalig moet, of alleen in Engels of Nederlands. De VU stelt

medewerkers en studenten vertaalsoftware ter beschikking om stukken naar voorkeur in Nederlands of Engels te lezen.

3.4 KWALITEITSEISEN VOOR INFORMEEL TAALGEBRUIK

Ook bij informeel taalgebruik staat inclusiviteit voorop. Van studenten en medewerkers verwachten wij verwelkomend gedrag naar de ander, ook wanneer deze een andere taal spreekt dan de eigen moedertaal. Dit stimuleert het gevoel van zich thuis voelen op de VU en nodigt uit tot meer actieve betrokkenheid. We verwachten dat studenten en medewerkers attent zijn op aanwezigheid van anderstaligen in sociale situaties. Er zijn geen taaleisen op het gebied informele communicatie.

3.5 KWALITEITSEISEN AAN NEDERLANDS OF ENGELS ALS INSTRUCTIETAAL VAN OPLEIDINGEN

Bepalen instructietaal – Gedragscode vreemde taal

Bij het bepalen van de taal van instructie bij bacheloropleidingen moet men rekening houden met Artikel 7.2 van de WHW, waarin staat dat Nederlandse bacheloropleidingen in principe Nederlandstalig dienen te zijn. Als een opleiding hiervan af wil wijken, moet de keuze voor een Engelstalige opleiding conform de gedragscode Vreemde Talen van de VU ([bijlage 3](#)) worden gemotiveerd. Op dit moment staat in de gedragscode Vreemde Taal dat het gebruik van een andere taal dan het Nederlands is toegestaan indien dat noodzakelijk is vanwege (a) de specifieke aard van het onderwijs, (b) de inrichting van het onderwijs, (c) de kwaliteit van het onderwijs, (d) de herkomst van de studenten. Dit is overeenkomstig de wettelijke bepaling. Zie ook het Protocol 'Starten, wijzigen of stoppen van een opleiding of afstudeerrichting aan de VU', waarin faculteiten afwegingen krijgen aangereikt voor het bepalen van de meerwaarde van Engelstaligheid. Daarnaast geldt de 'VU Checklist Internationaal' als handreiking waaraan te denken bij het inbouwen van een internationale en interculturele dimensie in een programma (zie [hoofdstuk internationalisering](#)).

Universiteits- en faculteitsminoren worden in de basis in het Engels gegeven zodat deze voor alle VU studenten te kiezen zijn. Tevens draagt dit bij aan de mogelijkheid om internationale uitwisselingsstudenten te ontvangen (en daarmee ook VU studenten de kans te geven een periode aan een buitenlandse universiteit te studeren). Faculteiten hebben voldoende Engelstalige of tweetalige vakken in zowel het eerste als het tweede semester om een aantrekkelijk aanbod te bieden aan inkomende uitwisselingsstudenten, zoals we dat hebben afgesproken met internationale universiteiten waarmee we samenwerken. Zie H2 Internationalisering voor meer informatie over internationale uitwisseling.

Ook het VU Honoursprogramma is Engelstalig zodat dit voor alle VU studenten te volgen is. Zie betreffende hoofdstuk [handboek onderwijskwaliteit](#).

3.6 OVERIGE KWALITEITSEISEN OP HET NIVEAU VAN DE OPLEIDING

Taal opleidingen

Voor opleidingen die Nederlands of Engels als instructietaal hebben geldt dat het onderwijs, de toetsing en verder communicatie in en rond die opleiding (ook in de opleidingscommissie, etc) in de gekozen instructietaal plaatsvindt, tenzij in verband met de leerdoelen voor een onderdeel een gemotiveerde andere keuze wordt gemaakt.

Communicatie over centrale regelgeving

De communicatie over centrale regelgeving voor studenten moet tweetalig en kwalitatief goed zijn. Wanneer centrale regels gelden voor Nederlandstalige en Engelstalige opleidingen, worden de desbetreffende stukken ook in het Engels beschikbaar gesteld.

Leerresultaten op gebied van taalvaardigheid in OER

De eisen aan taalvaardigheid van studenten aan het einde van de bachelor- en masteropleiding (de leerresultaten) moet in het OER worden opgenomen. De opleiding dient ervoor te zorgen dat de student, gegeven het vereiste ingangsniveau, aan de eisen kan voldoen. De opleiding draagt daarvoor de kosten.

Taaltoets Engels en Nederlands voor eerstejaars bacheloropleiding

Zoals vermeld bij de eisen aan de taalvaardigheid van de student toetst de VU bij alle eerstejaars bachelorstudenten het taalniveau Nederlands of Engels en volgt bij het niet behalen van de toets remediërend onderwijs. De opleiding moet ervoor zorgen dat dit niet vrijblijvend is. De opleiding doet dit door de taaltoets, de bijspijkerkursus en het slagen voor de toets van de cursus aan een vak te koppelen. De toets en het remediërend onderwijs brengt geen extra kosten met zich mee voor de student.

4 BIJLAGEN

Bijlage 1: Talige vaardigheden en communicatieve vaardigheden

Bijlage 2: Handreiking Eindtermen en doelen

Bijlage 3: Gedragscode Vreemde Taal in het Onderwijs

Bijlage 1 Talige vaardigheden en Communicatieve vaardigheden

De ambitie van het onderwijsbeleid van de VU, het bieden van academisch onderwijs van hoge kwaliteit, is in hoge mate gericht op de kwaliteit van onderwijscurricula. We zijn gewoon om deze kwaliteit te bepalen met behulp van de eindtermen van de opleidingen. Een belangrijke bijdrage van het taalbeleid van de VU ligt dan bij de eindtermen op het gebied van communicatieve vaardigheden in het Engels en in het Nederlands, inclusief de leerlijnen die naar het behalen van deze eindtermen toe leiden. Om deze bijdrage van het taalbeleid handen en voeten te geven is het allereerst nodig om te bepalen wat communicatieve vaardigheden eigenlijk zijn. In de discussie lopen 'talige vaardigheden' en 'communicatieve vaardigheden' vaak door elkaar, en we hebben ook gezien dat faculteiten soms eindtermen hebben die geformuleerd zijn in termen van talige vaardigheden, en soms in termen van communicatieve vaardigheden.

In deze bijdrage willen we proberen het onderscheid helder te maken, en na te gaan wat de mogelijke consequenties zijn van ambities op het gebied van deze twee vaardigheden. Daarbij komt ook het verschil tussen eindtermen en begintermen aan de orde, en de meest voor de hand liggende soorten toetsing van eindtermen en begintermen in relatie tot de twee soorten vaardigheden.

Het uiteindelijke doel is om de faculteiten handvatten te geven bij het bepalen van de toetsing en de ondersteuning die nodig is als er begin- en eindtermen geformuleerd zijn op het gebied van talige en/of communicatieve vaardigheden (zowel voor studenten als docenten).

Er zijn dus twee soorten vaardigheden: (1) talige vaardigheden en (2) communicatieve vaardigheden. (1) is nauwer dan (2), maar in (2) zit (bijna) altijd (1) besloten.

1 Talige vaardigheden

Talige vaardigheden kunnen omschreven worden als het op een bepaald niveau kunnen luisteren, spreken, lezen en schrijven in het Nederlands of in een moderne vreemde taal. Inhoudelijk gezien gaat het bij talige vaardigheden met name om 'technische' aspecten als grammatica, woordenschat en spelling.

Talige vaardigheden worden meestal vereist als een beginterm, in de meeste gevallen met het oog op studiesucces: 'is iemands kennis van het Nederlands of Engels goed genoeg om colleges te kunnen volgen, studieboeken te kunnen lezen?' etc. Talige vaardigheden worden meestal gekarakteriseerd in termen van het Europees referentiekader Talen (B2, C1 etc.) . De toetsing van talige vaardigheden als beginterm (Taaltoets, TOEFL etc.) is gespecificeerd op verschillende niveaus van het ERK. Men slaagt hiervoor of men zakt hiervoor (eventueel met bijspiijkermogelijkheid) en that's it. De filosofie is, dat men het gevraagde op een bepaald moment beheerst of is gaan beheersen en dat de vaardigheden voortaan (altijd en overal) toepasbaar zijn.

In sommige gevallen komen talige vaardigheden ook als eindterm voor. Dit is meestal alleen bij opleidingen die de bijbehorende taal als object bestuderen en in het verlengde daarvan de lerarenopleidingen in de Taalvakken. Als talige vaardigheden behoren tot de eindterm van een opleiding, dan worden studenten geacht vanaf een bepaald beginniveau (dat dan meestal ook

geformuleerd is) toe te groeien naar het niveau van de eindterm, alweer in termen van het ERK. In zulke gevallen zal er ook een leerlijn worden gespecificeerd. Een leerlijn laat zien waar studenten (in welke vakken etc) iets aangereikt krijgen waardoor ze kunnen groeien in de richting van de eindterm, en hoe ze getoetst worden.

Bijvoorbeeld: studenten van de MA LVHO in de Taalvakken ('educatieve master'), specialisatie Engels, moeten B2 niveau Engels hebben als instapeis (= eindniveau bacheloropleiding) en moeten toegroeien naar C2. In verschillende vakken onderweg worden hun talige vaardigheden expliciet getoetst (in werkstukken, presentaties maar ook met behulp van toetsen).

De taalniveaus van het ERK worden zeer breed gebruikt om de vraag te beantwoorden of het Engels of Nederlands van een student, begrepen als strikt talige vaardigheden, goed genoeg is voor een bepaalde opleiding op bachelor- of masterniveau. Zie bijlage 1 voor het referentiekader in zijn kortste samenvatting.

Tal van erkende toetsen zijn 'gemapt' op het ERK. Dat is een sterk voordeel van het ERK. Een veelgehoord nadeel is, dat de hogere niveaus moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn. De grens tussen C1 en C2 is heel moeilijk te trekken, die tussen B2 en C1 ook al lastig. Daardoor biedt het ERK weinig houvast om doorlopende leerlijnen te definiëren, zeker op de hogere niveaus.

2 Communicatieve vaardigheden

Communicatieve vaardigheden worden altijd geformuleerd als eindterm. Binnen de academische context gaat het om uiteenlopende vaardigheden als structureren van informatie, interviewen, gebruiken van bronnen, feedback geven, samenvatten, presenteren van een onderzoeksvoorstel, positie innemen t.o.v. bestaande kennis, argumenteren. Ze kunnen gezien worden als 'manieren van doen' die typisch horen bij academische disciplines; de naam 'academische geletterdheid' valt dan ook vaak.

Academische geletterdheid is een breed begrip, met vele 'domeinen'. Een specifiek domein is bijvoorbeeld dat van de interculturele competenties. Academici zullen in toenemende mate opereren in werkvelden waarin ook mensen met een andere culturele achtergrond werken. Van hen wordt verwacht dat zij interculturele factoren in de onderlinge communicatie herkennen en dat ze er op een productieve manier mee omgaan.

Studenten moeten vanaf hun eerste jaar gericht worden ingewijd in al deze 'manieren van doen'. Taal neemt hier een belangrijke plaats in. Zo zal een student in het kader van zijn/haar 'academische inburgering' moeten leren om bij het rapporteren over literatuur of eigen onderzoek allerlei doel- en lezergerichte, strategische en disciplinespecifieke taalkeuzes te maken. Hierbij is het duidelijk dat de student een ontwikkeling zal moeten doormaken zodat hij/zij uiteindelijk in bijvoorbeeld de scriptie kan laten zien naar het niveau van de eindterm te zijn toegegroeid.

Academische geletterdheid gaat ook verder dan de studie zelf: het halen van de eindterm is niet alleen een zaak van studiesucces maar ook van professioneel succes omdat het gaat om een set van competenties die in de uitoefening van het op de studie aansluitende beroepenveld nodig zijn.

Voor de ontwikkeling van academische communicatieve vaardigheden is een leerlijn nodig, juist omdat het hier gaat om een graduele verwerving van vaardigheden. Een dergelijke leerlijn kan bestaan uit uiteenlopende onderdelen zoals vakken, modules binnen vakken, enkele colleges, individuele gesprekken, individuele werkstukken en presentaties en dergelijke. In de loop van de opleiding komt een student deze onderdelen tegen en kan dan zijn/haar academische vaardigheden ontwikkelen naar een steeds hoger niveau. Hoewel studenten zich ook autonoom kunnen ontwikkelen (zonder expliciet onderwijs) laat veel onderzoek zien dat het nodig is om binnen een curriculum meer en minder geïntegreerd aandacht te besteden aan de ontwikkeling van communicatieve vaardigheden. Feedback speelt hier een centrale rol.

De toetsing zal bij het ontwikkelen van de academische communicatieve vaardigheden verschillende vormen aannemen, en bovendien niet alleen summatief zijn, maar ook formatief. Veel oefenen, feedback en gerichte aandacht voor het vakmanschap van gevestigde leden van de discipline kunnen daartoe behoren, naast 'automatische' toetsing.

Belangrijk is, dat binnen een leerlijn daardoor ook bepaalde kwaliteiten en bekwaamheden van de docenten gevraagd worden (een greep: nakijken werkstukken op 'taal', feedback geven over de manier waarop in het Engels het onderscheid tussen geaccepteerde kennis en eigen mening of bijdrage wordt aangegeven, feedback geven over specifieke aspecten van Engels in de eigen discipline etc.) .

Rob Doeve
Margreet Onrust

Bijlage 2

Handreiking Eindtermen en Leerdoelen Communicatieve vaardigheden met daarin taal

Hieronder is een algemene set eindtermen opgenomen, geformuleerd in Dublin-descriptoren, die model kunnen staan voor een afsluitende eindterm communicatieve vaardigheden met daarin opgenomen eisen voor taalvaardigheid. In dit voorbeeld speelt ook de grammatica een rol. Dit hoeft niet voor iedere opleiding van toepassing te zijn. Eveneens zijn voorbeelden opgenomen van leerdoelen van individuele vakken die onderdeel zouden kunnen zijn van een leerlijn communicatieve vaardigheden in het Engels. Deze set voorbeelden biedt een handreiking voor opleidingen om hun eindtermen of hun leerdoelen op het gebied van taal en communicatie te formuleren. Voor een groot deel hebben opleidingen deze al geformuleerd, dit geldt met name voor eindtermen communicatieve vaardigheden.

Voorbeeld 1 geeft alle ingrediënten die horen bij een eindterm communicatieve vaardigheden Engels. Daarnaast zijn voorbeelden van eindtermen van afzonderlijke vakken (dus eigenlijk leerdoelen of learning outcomes) gegeven. Voorbeelden 2 t/m 8 laten dus zien hoe leerdoelen van afzonderlijke vakken of vak-onderdelen eruit zouden kunnen zien. Op deze manier wordt duidelijk hoe in bijvoorbeeld een driejarig curriculum een leerlijn er uit zou kunnen zien (in de vorm van vakken, modules, enkele colleges, werkstukken, presentaties, etc.) op weg naar de eindterm.

Voorbeeld 2 en 3 betreffen mogelijke leerdoelen communicatieve vaardigheden Engels bij een basisvak. Voorbeelden 4 en 5 geven dit aan voor een jaar-2 vak; voorbeelden 6 en 7 laten zien wat er op derdejaarsniveau geëist zou kunnen worden. Voorbeeld 8 laat zien hoe leerdoelen op het gebied van communicatieve vaardigheden Engels op masterniveau eruit zouden kunnen zien.

Voorbeeld 1: Eindtermen (BA-niveau)

SCHRIJFVAARDIGHEID: Je kunt een goed gestructureerde Engelse tekst schrijven in een formele stijl over een onderwerp dat aan je eigen opleiding is gerelateerd. Daarbij ontbreken ernstige lexicale en grammaticale fouten die een negatief effect hebben op de leesbaarheid van je tekst.

GRAMMATICALE KENNIS / INZICHT / TOEPASSEN VAN ERVAN: Je hebt inzicht in de meest frequente valkuilen van de Engelse grammatica; je kunt ze noemen en omschrijven, en kunt ze in je schriftelijke producten vermijden.

LEESVAARDIGHEID: Je bent in staat bij het lezen van cq luisteren naar wetenschappelijke teksten en mondelinge presentaties op jouw vakgebied de elementen te herkennen die tot het wetenschappelijke register behoren.

KENNIS / INZICHT: Je hebt kennis van de structuur en het register van wetenschappelijke teksten en mondelinge presentaties op jouw vakgebied, en hebt inzicht in de manier waarop het gebruik van specifieke talige middelen bijdraagt tot de coherentie van de tekst.

KENNIS: Je hebt kennis van de belangrijkste verschillen tussen het Engels en het Nederlands met betrekking tot stilistische en retorische aspecten van formele geschreven teksten.

INZICHT : Je hebt inzicht in de sterke en zwakke aspecten van je schrijfvaardigheid in het Engels, en weet hoe je aan de slag kunt om de sterke punten verder uit te breiden en de zwakke aspecten te verminderen.

SPREEKVAARDIGHEID: Je kunt verstaanbaar Engels spreken.

TOEPASSING KENNIS / INZICHT: Je kunt het belang van verstaanbaar Engels spreken uitleggen (m.b.t. eenduidige communicatie, je toekomstige carrière en je professioneel voorkomen).

Voorbeeld 2: Basisvak (niveau 100)

The aims of this course are to introduce students to the basic requirements of formal writing in English; to develop students's academic skills with regard to text structure, linguistic accuracy, and clarity of expression; and to introduce students to the basic conventions of using sources through quoting, referring and paraphrasing. After following the course, you will be able to write an essay of 1000 words about an academic topic which uses academic sources appropriately, which has no major grammatical errors, and which uses a clear structure and a suitable style for academic texts.

The central learning outcomes for the 100-level academic English course are as follows. Students

- develop an awareness of the communicative competences, the language skills and the attitudes to communicative performance which are required for becoming a successful junior member of a discourse community in their chosen field (e.g. genre conventions, attention to linguistic and presentational detail);
- develop lexical and grammatical competences which are appropriate for academic genres and which are sensitive to the mode of production [in plain English: they learn the differences between academic speaking and academic writing];
- gain insight into the structure of text types associated with specific genres in various disciplines within the three relevant domains of science, social science, and humanities.

Skills-specific outcomes are as follows:

Reading: Students can understand the rhetorical structure of texts at the macro level [in order to be able to scan them quickly] and at the micro level.

Presenting: Students can with confidence present a short talk using Powerpoint on a subject relating to a big question.

Writing: Students can write a short academic paper in which they report on what others have said about an aspect of a big question, and in which they offer a critique thereon.

Voorbeeld 3: Basisvak (niveau 100)

Leerdoelen// D-descriptoren

Kennis: You have knowledge of and insight into the language which typifies academic writing in English and into English requirements of text structure, as well as into how these aspects are different from other languages, most importantly Dutch. You have knowledge of and insight into the most important aspects of English grammar, particularly those which typically cause students problems when writing formal English.

Toepassen kennis: You can apply your knowledge of text structure and grammar in your own academic writing and when processing feedback given in the course of writing assignments.

Communicatie: You can write a well-structured English text in a formal style about a subject related to your own study, free of serious lexical and grammatical error which would have an adverse effect on the readability of the text. In terms of the Common European Framework of Reference [CEFR], you will be at

least at the high end of level B2 in terms of communicative competence and at least at level B2i in terms of grammatical accuracy and vocabulary control.

Leervaardigheden: You will have greater insight into the strengths and weaknesses of your English writing skills, and knowledge of how to further develop your strengths and reduce your weaknesses.

Voorbeeld 4: jaar 2 vak (niveau 200)

The main aim of this course is to further develop your writing skills in English. For this course we focus on your position as a writer in the academic world, i.e. as someone who is engaged in academic discourse. This means that you need to be aware of appropriate structures at sentence level as well as at text level, that you should know different ways of using language to refer to other writers, and that you should be able to use academic language effectively.

At the beginning of the course we already assume that you can write a well-structured academic text using an intro-body-conclusion macrostructure and using conventional thematic paragraphs. Moreover, you are expected to be able to write in English correctly.

After successfully completing this course you will have

- a. more insight into the main linguistic and structural features of academic written language;
- b. insight into the way writers in your discipline deal with quoting and generally referring to other texts;
- c. greater knowledge of the stylistic and rhetorical aspects of written formal texts;
- d. more insight into how specific linguistic structures can contribute to text coherence and text cohesion;
- e. greater insight into the strengths and weaknesses of your English writing skills, and knowledge of how to further develop your strengths and reduce your weaknesses;
- f. the ability to write a well-structured English text in a formal style about a topic related to your programme of study, without serious lexical and grammatical errors that negatively affect the readability of your text.

Voorbeeld 5: jaar 2 vak (niveau 200)

Leerdoelen// D-descriptoren

Kennis: You will have detailed knowledge of and insight into the 10 most common English pronunciation difficulties that occur in the English accents of Dutch and other non-native speakers of English. You will have knowledge of and insight into the prosodic features and conversational patterns of speech that you can use to advantage in order to get your message across.

Toepassing kennis: You can apply your knowledge to analyse and improve your own English pronunciation and presentation, and to help you understand the English accent of other non-native speakers.

Communicatie: You will develop spoken English that other non-native speakers of English will be able to interpret adequately in international communication, and which serves your individual social and professional needs effectively.

Leervaardigheden: You will develop awareness of variation in English accents and an appreciation of intercultural differences, as well as personal monitoring skills and speech adjustment strategies. These will enable you to continue to improve intelligibility, communicability, and confidence in your spoken English for your studies and your future professional career

Voorbeeld 6: jaar 3 vak (niveau 300)

Leerdoelen//D-descriptoren

Kennis: You will have knowledge of and insight into (a) the most important linguistic features that contribute to coherence and cohesion, which allow for a text-linguistic valuing of quality of the text; and (b) specific text and linguistic features which can be used to define discipline-specific characteristics of academic text. You have more in-depth knowledge of the stylistic and rhetorical aspects of written formal texts.

Toepassing kennis: You can apply your knowledge of coherence-promoting devices to improve your own writing, before and after feedback. You can identify and analyse several linguistic and structural features of relevant academic text types in your own discipline.

Oordeelsvorming: You can compare different styles of academic writing and can identify your position with regard to your own discipline in contrast to other disciplines, as well as with regard to different styles of writing, such as British versus Dutch.

Communicatie: You can write a term paper on a topic within your own area of study which in terms of the Common European Framework of Reference [CEFR] is at least at the low end of C1 for relevant communicative competence and at least at the high end of level B2 in terms of linguistic accuracy, range and vocabulary control. You can report in writing on the analysis of a selection of linguistic features of texts written in your own discipline.

Leervaardigheden: You expand your insight into the strengths and weaknesses of your English writing skills, and knowledge of how to further develop your strengths and reduce your weaknesses.

Voorbeeld 7: jaar 3 vak (niveau 300)

Oordeelsvorming: You can use your knowledge of different genres and different styles of communication to assess different language users' style of communication in English and to make decisions about what kind of English you want to write and speak.

Communicatie: You will be able to report in writing on a small piece of academic research, using linguistics conventions and a style and register appropriate to your discipline. You will also be able to give an oral presentation on this research. In terms of the Common European Framework of Reference [CEFR] your language production is at least at the C1 level for relevant communicative competence and at least at the high end of level B2 in terms of linguistic accuracy, range and vocabulary control.

Leervaardigheden: You will develop an awareness of the influence of language choices on the character of a community and the importance of learning to apply these features to become part of this community.

Voorbeeld 8: masterniveau

After successfully completing this course you will be able to write an academic text in English at the C1 level of the Common European Framework of Reference [CEFR], seen in terms of relevant communicative competence, grammatical accuracy and vocabulary control; you will be able to spot the major coherence problems in the drafts of your own and other people's texts, and edit the text to improve coherence; you will also have a clear sense of where your English is strong and of what areas you can work on to develop your expressive potential.

Gedragscode vreemde taal

1. In het onderwijs aan de Vrije Universiteit wordt het Nederlands als voertaal gebruikt. Gebruik van een andere taal dan het Nederlands is toegestaan, indien
 - a. het een opleiding betreft met betrekking tot die taal
 - b. het onderwijs betreft door een anderstalige docent in het kader van een gastcollege.Onder onderwijs wordt mede verstaan het afnemen van tentamens en examens.
2. Het gebruik van een andere taal dan het Nederlands is voorts toegestaan, indien
 - a. de specifieke aard van het onderwijs
 - b. de inrichting van het onderwijs
 - c. de kwaliteit van het onderwijs
 - d. de herkomst van de studentendat noodzakelijk maakt.
3. Onderwijsmateriaal, zoals boeken en artikelen, kan in een andere taal zijn gesteld dan de voertaal tijdens het onderwijs. Tentamens, werkstukken of scripties kunnen op verzoek van de student eveneens worden afgelegd dan wel geschreven in een andere taal dan de voertaal, mits de examencommissie daarmee schriftelijk heeft ingestemd.
4. Het gebruik van een vreemde taal in een opleiding wordt vastgelegd in de betreffende onderwijs- en examenregeling (OER). De keuze voor een andere taal dan Nederlands wordt gemotiveerd.
5. Het gebruik van een vreemde taal mag niet leiden tot onredelijke verzwaring van de studielast, tot aantasting van het kwaliteitsniveau van de opleiding of tot benadeling van studenten bij tentamens.